

¿Artur Mas és independentista?

- Caldrà veure si l'ambigüitat del líder de CiU en matèria d'independentisme genera desconfiança

DAVID MIRÓ

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 20.05.10

La pregunta resulta especialment pertinent a les portes d'unes eleccions perquè els ciutadans tenen dret a saber què pensa aquell que els pot presidir en el futur, ja que al cap i a la fi pot acabar representant-los. Abans de començar hem de dir que la pregunta no té una resposta clara per diversos motius. En primer lloc és perquè l'interessat es veu obligat a mantenir una certa ambigüitat, i en segon lloc perquè els seus adversaris aprofiten aquesta indefinició per acusar-lo d'una cosa i de la contrària (de ser un independentista disfressat, el PSC, o de ser un simple regionalista, ERC). Però per sort la trajectòria política d'Artur Mas és suficientment llarga, i els seus pronunciaments prou eloqüents com perquè es pugui assajar una resposta amb el màxim d'objectivitat possible.

Quan se li ha preguntat per la qüestió, el líder de Convergència sempre ha respost que el seu ideal d'Espanya era el d'una confederació de nacions, on Catalunya tingués reconeguda aquesta condició i se'n derivés una relació bilateral, de tu a tu, amb l'Estat central.

Per tant, la primera cosa que cal dir és que Mas no és un independentista ideològic, i no ho ha estat mai. Un independentista no hauria fet mai l'oferta a Espanya que Mas va llançar el 21 d'octubre del 2002 en un acte al Palau de Congressos: participació de CiU en la governabilitat de

l'Estat a canvi d'un Estatut nou que inclogués: 1) el reconeixement de Catalunya com a nació, i 2) el concert econòmic.

Aquella va ser l'oferta confederal d'Artur Mas, una oferta que, d'alguna manera, incloïa com a contrapartida una renúncia explícita al secessionisme per part de la federació almenys per un llarg període de temps. La idea confederal, al contrari que el federalisme, escau a la perfecció amb el pensament convergent, que busca sobretot remarcar la singularitat catalana davant de les altres realitats hispàniques. El federalisme socialista sempre els ha sonat a cafè per a tothom i, per tant, a enganyifa.

Aquella oferta va ser rebutjada. L'Estatut del 2006 no reconeixia Catalunya com a nació ni contenia el concert econòmic. Tot i així va ser acceptat (i negociat personalment) per Mas fent gala del pragmatisme pujolià i del sentit de l'oportunitat, com a camí més curt per recuperar el poder. Tot aquell procés, que va acabar amb Mas un altre cop a l'oposició i que ara té el corol·lari en l'esperpent del Tribunal Constitucional, ha deixat ferides en el seu fur intern.

I per això és pertinent preguntar-se si Artur Mas, no sent-ho d'origen, pot arribar a esdevenir independentista o, almenys, no ser-ne contrari. Aquesta, i no la primera, és la pregunta clau, ja que avui dia la majoria dels que diuen que votarien sí en un referèndum d'autodeterminació no són precisament independentistes de tota la vida.

Quan se l'hi va preguntar, arran la consulta d'Arenys de Munt, Mas va ser explícit: ell votaria que sí. Aquest és un gest que no havia fet ni Jordi Pujol. Quan Mònica Terribas li va tornar a preguntar, a la darrera

entrevista que li va fer a TV-3, Mas va respondre que no li feia cap por que Catalunya fos independent, ja que «si ho poden ser Holanda o Dinamarca, ¿per què no Catalunya?». Amb aquestes afirmacions, Mas fa una cosa: incorpora la possibilitat de la independència al corpus ideològic de Convergència Democràtica, al seu ADN, i per això a partir d'ara és un element que es fa servir en funció de la conjuntura (i ara que arriben eleccions no toca, per exemple).

Cal dir que Artur Mas no ha fet mai gala de cap mena d'espanyolisme sentimental, com sí que havia fet i fa Pujol. En el seu interior, Artur Mas ha metabolitzat que l'única relació possible amb Espanya és aquella que permeti la correlació de forces i que, en aquest context, l'amenaça de la independència pot resultar útil als interessos dels catalans. No hi ha lloc per a idealismes romàntics, ni d'un costat ni de l'altre. El líder convergent fa un càlcul fred i treu conclusions: el debat sobre la independència ha vingut per quedar-se, i ara mateix no es pot ni bandejar ni encapçalar sense provocar una forta ruptura sociològica, primer a dins de CiU i després al país en el seu conjunt. Cal, doncs, navegar entre dues aigües.

Però això, MAS, independentment del que pensi, no es definirà mai com a independentista (ni tampoc dirà que és espanyol, com sí que va fer José Montilla), però l'important és que ho pot arribar a ser si les circumstàncies l'hi empenyen. ¿És aquesta ambigüitat lícita en política, en algú que aspira a representar tots els catalans? És probable, que vist des de fora, resulti estrany, però a dins de Catalunya aquesta ambivalència no està especialment mal vista. Artur Mas és un líder que s'ofereix per dur la nau sense un destí predefinit, cap on les circumstàncies dictin, i on el final es presenti com a inevitable i no fruit

de la imposició de ningú. Si aquesta actitud mereix o no la confiança ciutadana es veurà a les eleccions.